

سکته های مغزی

اگر خون‌رسانی به قسمتی از مغز دچار اختلال شده و متوقف گردد، این قسمت از مغز دیگر نمی‌تواند عملکرد طبیعی خود را داشته باشد. این وضعیت را اصطلاحاً سکته مغزی می‌نامند. سکته مغزی می‌تواند به عللی مانند بسته شدن یا پاره شدن یکی از رگ‌های خون‌رسان مغز ایجاد شود. به نظر برخی پزشکان و متخصصان، خطر بروز سکته مغزی در زنان به علت بیماری‌های ژنتیک، موارد هورمونی، مصرف برخی داروها و پیامدهای ناشی از زایمان بیشتر از مردان است.

سکته مغزی هنگامی رخ می‌دهد که یک لخته خونی باعث انسداد شریان خون‌رسان به مغز می‌شود (سکته مغزی ایسکمیک) و یا یک رگ خونی مغز پاره شده و خون‌رسانی به بخشی از مغز متوقف می‌شود (سکته مغزی هموراژیک). در عرض چند دقیقه پس از این حادثه سلول‌های مغز شروع به مردن می‌کنند. دلیل سکته مغزی هر کدام از این موارد که باشد، باید دقت داشت که با وقوع سکته مغزی بیمار در خطر مرگ قرار خواهد گرفت. سکته مغزی سومین عامل مرگ و میر در جهان است.

علائم سکته مغزی

در بیشتر افراد علائم سکته مغزی به سرعت و در عرض چند ثانیه یا چند دقیقه بعد از وقوع سکته خود را نشان می‌دهند. علائم هر سکته مغزی بستگی به قسمتی از مغز دارد که دچار گرفتاری شده‌است. این علائم امکان دارد شامل موارد زیر گردد:

- 1- ضعف و کرختی صورت و بازوها یا پاها به خصوص در یک طرف بدن (همی پارزی)
- 2- فلج صورت. بازو و پاها در همان طرف (همی پلژی)
- 3- عدم تعادل و لنگ زدن (آتاکسی)
- 4- اختلال در تکلم یا در درک کلام (دیس آرتری)
- 5- اشکال در بلع (دیس فاژی)
- 6- کرختی و سوزش قسمت‌های بدن- اشکال در درک وضعیت و موقعیت (پارستزی)
- 7- دو بینی- تاری دید یا از دست دادن بینایی به خصوص در یک چشم
- 8- سردرد شدید و ناگهانی
- 9- از دست دادن حافظه کوتاه مدت و طولانی مدت- اختلال در قضاوت
- 10- سرگیجه بدون دلیل و سقوط ناگهانی
- 11- بی‌اختیاری ادرار و مدفوع
- 12- اشکال در پیدا کردن کلمات و فهمیدن آن چیزی که دیگران می‌گویند.
- 13- عدم توانایی در انجام حرکات ظریف.

اگر سکته مغزی شدید باشد، قسمت‌هایی از مغز که کنترل تنفس و فشار خون را بر عهده دارند ممکن است گرفتار شده و یا اینکه ممکن است شخص به اغماء رفته و نتایج مرگباری را به دنبال داشته باشد.

مهم‌ترین نشانه‌های سکته مغزی

علائم سکته مغزی بر اساس نوع سکته، محل بروز آن در مغز و شدت آن، مختلف هستند. مهم‌ترین علائم سکته مغزی عبارتند از:

- 1 - تاری ناگهانی دید به خصوص در یک چشم
- 2 - احساس بی‌حسی یا فلج ناگهانی در یک طرف صورت و دست یا پای یک طرف بدن
- 3 - کاهش ناگهانی بینایی، قدرت بدن، تعادل بدن (به سختی راه رفتن)، قوای حسی، صحبت کردن و یا فهم صحبت دیگران
- 4 - سرگیجه بدون دلیل یا افتادن ناگهانی روی زمین
- 5 - سردرد ناگهانی و شدید بدون دلیل که فوراً بعد از آن فرد بیهوش می‌شود (نشان دهنده سکته مغزی به علت خونریزی است).
- 6 - بیهوش شدن فرد
- 7 - به هم خوردن تعادل بدن به طور ناگهانی که احتمالاً با حالت تهوع، استفراغ کردن، تب، سسکه و یا قورت دادن غذاها به سختی همراه است.

آزمون سکته مغزی: حرف زدن، لبخند زدن، تکان خوردن

آزمون سکته مغزی به شناسایی علائم و نشانه‌های این بیماری کمک می‌کند. این آزمون از جزئیات زیر تشکیل شده است -
چهره. از فرد بخواهید لبخند بزند. آیا یک طرف صورت بی‌حس است؟

-بازوها. از فرد بخواهید دست هایش را بالا ببرد. آیا یک دست پایین است؟

-حرف زدن. از بخواهید یک جمله ساده را تکرار کند. آیا در به یاد آوردن و بیان کلمات با دشواری روبرو است؟

مرکز آموزشی درمانی امام علی (ع) کرج

سکته‌های مغزی

تیم و تنظیم: واحد ارتقاء سلامت

بیماری های مزمن سبب افزایش احتمال بروز سکته مغزی می شوند. بیماری های مزمن عبارتند از:

— فشار خون بالا

— کلسترول بالا

— دیابت

— چاقی

کنترل و درمان بیماری های فوق احتمال بروز سکته مغزی را به شدت کاهش می دهد.

عوامل خطر زا: رفتارها

رفتارهای نامناسب و خطر زایی که در ادامه می خوانید خطر بروز سکته مغزی را به شدت افزایش می دهند:

— دود کردن سیگار

— ورزش نکردن

— نوشیدن الکل

پیشگیری کردن از بروز سکته مغزی:

افرادی که بازمانده سکته مغزی هستند برای پیشگیری کردن از بروز دوباره سکته مغزی باید موارد زیر را رعایت کنند: — پرهیز از دخانیات — ورزش کردن و کنترل وزن — پرهیز کردن از الکل و نمک — مصرف مواد غذایی سالم مانند ماهی، سبزیجات و غلات

منابع: <http://www.bartarinha.ir>

آدرس: کرج — ابتدای جاده چالوس — سه راه عظیمیه — مرکز آموزشی درمانی امام علی (ع)

تلفن: 32500123 — 026 داخلی 276

نشانی وب سایت بیمارستان: <https://emamali.abzums.ac.ir>

حرف زدن. از بخواهید یک جمله ساده را تکرار کند. آیا در به یاد آوردن و بیان کلمات با دشواری روبرو است؟

تشخیص سکته مغزی

وقتی فردی با علائم و نشانه های سکته مغزی به بخش اورژانس مراجعه می کند، در ابتدا باید نوع سکته مغزی را مشخص کرد. دو نوع سکته مغزی اصلی وجود دارد که روش های درمان شان متفاوت است. پزشکان می توانند از عکس برداری اورژانسی برای شناسایی نوع سکته مغزی — مسدود شدن یا منفجر شدن رگ خونی — استفاده کنند. نتایج آزمایش های اضافی محل خونریزی درون مغز را مشخص می کند.

هنگام بروز علائم سکته مغزی چه باید کرد؟

- 1- علائم سکته مغزی را نادیده نگیرید، حتی اگر فقط یک علامت داشتید و یا علائم خفیف بودند و یا برطرف شدند.
- 2- معطل نکنید. هر یک دقیقه حیاتی است، پس فوراً خودتان را به پزشک برسانید.
- 3- اگر یکی یا چند تا از علائم سکته مغزی را برای بیش از چند دقیقه داشتید، به اورژانس (۱۱۵) زنگ بزنید. آمبولانس شما را سریعاً به بیمارستان می رساند.
- 4- زمانی را که علائم سکته مغزی شروع شده اند، بررسی کنید. این نکته مهمی است که باید به پزشک در بیمارستان بگویید.

عوامل خطر زا: بیماری های مزمن

بیماری های مزمن سبب افزایش احتمال بروز سکته مغزی می شوند. بیماری های مزمن عبارتند از: